

Lisa 1
direktori 31. oktoobri 2022
käskkirjale nr 1-11/6

KITARRI HUVIALA ÕPPEKAVA
TARVASTU MUUSIKA- JA KUNSTIKOOLIS

(aadress Kevade 2a/1, Mustla alevik, Viljandi vald;
registrikood 75012200)

Õppekava kehtiv alates 1. septembrist 2022.

ÜLDOSA

1. Õppetegevuse eesmärgid

- Arendada sihipäraselt õpilaste pillivaldamise oskusi ja loomevõimeid.
- Anda muusikaalaseks kutseõppeks tarvilikku eelharidust.
- Kujundada noorte esteetilisi arusaamu ja sisemist kultuuri.
- Edendada Viljandi valla kultuurielu.
- Arendada sotsiaalseid eneseväljendusoskuseid.
- Arendada õpilaste jaoks 21. sajandi vajalikke oskuseid s.h digioskuseid.

2. Õppekava põhimõtted

- Kooli ülesanne on suunata last oma tegevust jälgima, õppimist kavandama ja analüüsima ning kujundama isikupärasest väljendusstiili.
- Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi.
- Õppekava annab võimaluse muusikaalase eelhariduse omandamiseks ja andekate õpilaste professionaalseks õppeks ning ühest koolist teise üleminekuks.
- Õppekava on paindlik ning avatud uute ainete ja õppevormide rakendamiseks.
- Õppekava jätab pedagoogidele otsustusruumi ja valikuvabadust.
- Õppe korraldamisel peab kool tähtsaks loominguliselt stressivaba õhkkonna kujundamist.

3. Õppekorraldus

3.1. Muusikaosakonna kooliastmed

- Põhikool - noorem aste I - IV klass, vanem aste V - VII klass.
- Lisa-aastad – üks kuni viis aastat.

3.2. Õppe kestus ja maht

- Põhiõpe kestab 7 aastat. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

3.3. Põhiõppesse vastuvõtt

- Kitarril huviala põhiõppesse võetakse õpilasi vanema avalduse alusel konkursi korras.

3.4. Kooli lõpetamine

- IV klassis sooritatakse noorema kooliastme lõpetamiseks kitarrieksam ja solfedžoeksam. Noorema astme lõputunnistus antakse õpilasele, kelle õpitulemused kõigis huviala õppekavas ettenähtud ainetes on positiivsed.
- VII klassis sooritatakse huvikooli lõpetamiseks kitarril ja solfedžo lõpueksamid. Põhikooli lõputunnistus antakse õpilasele, kelle õpitulemused kõigis huviala õppekavas ettenähtud ainetes on positiivsed.
- Olenevalt õpilase võimekusest on lubatud õppekava läbida ja nõutavad õpitulemused saavutada ka tunnijaotusplaanis fikseeritust lühema ajaga.

3.5. Lisa-aasta

- Lisa-aasta on õpilastele, kes on edukalt läbinud põhikooli.
- Lisa- aastail toimub ettevalmistus professionaalse muusikahariduse omandamiseks ja järjepidev õpe kuni gümnaasiumi lõpetamiseni ning õpilase soovi korral uue lisapilli õppimine.

4. Tunnijaotusplaan

Õppeained	Põhikool							Lisa-aastad
	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	
	noorem aste				vanem aste			
Põhipill kitarr	2	2	2	2	2	2	2	1 või 2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	
Muusikalugu				1	1	1	1	
Koosmusitseerimine			1	1	1	1	1	
Lisaaaine / lisapill				(1)	(1)	(1)	(1)	
Lisapill			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	

- Numbrid tabelis tähistavad nädalatundide arvu.
- Pilliõpe toimub individuaaltundides.
- Lisaaained määratakse lähtudes õpilaste isikupärast ja soovist ning kooli võimalustest. Lisaainetena õpitakse lisapilli (klaver, viiul, plokkflööti, saksofon, akordion), hääleseadet, vanemas kooliastmes ka noodigraafikat ja helidisaini. Lisaaaine õppimine ei ole õpilasele kooli lõpetamiseks kohustuslik.
- Koosmusitseerimine võib toimuda põhipillil või lisapillil.
- Lisa-aasta õpilase koormus ja õpitavad ained määratakse lähtuvalt õpilase huvidest ja kooli võimalustest. Õpilane võib valida uue põhipilli.
- Tundides osalemine on õpilastele kohustuslik. Õpilase puudumise tõttu ära jäänud tunde üldjuhul järele ei tehta.

5. Hindamine

5.1. Hindamise eesmärgid

- Anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut.
- Suunata õpilase enesehinnangu kujunemist ja innustada teda sihikindlamalt õppima.
- Suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.

5.2. Hindamise objekt ja vahendid

- Hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist.
- Hinnatakse nõutavate õpitulemuste saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust.
- Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid.

5.3. Hindamissüsteem

- Hindamisel kasutatakse hindelist ning mitteeristavat hindamist. Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse numbriliselt (5 - väga hea, 4 - hea, 3 - rahuldav, 2 – puudulik). x-ga märgitakse hinne, mis on vaja järele vastata. Nooremas astmes võib kasutada hindamisel arvestatud või mittearvestatud hindamist.
- Õpilase õpitulemusele võib anda ka sõnalisi hinnanguid.
- Sõnalisi hinnanguid antakse vestlusena, mille käigus õpilane räägib oma tööst ja eesmärkidest, õpetaja toob esile õpilase edusammud ja juhib tähelepanu arendamist vajavatele oskustele.

5.4. Õpitulemuste hindamise põhimõtted

- Hindamisel lähenetakse õpilastele individuaalselt.
- Suuliselt toimub hinnangu andmine igas tunnis. Hinnang on toetav, innustav, motiveeriv.
- Numbrilisi hindeid pannakse jooksva töö eest tunnis, koduse ülesande täitmise eest, pala lõpetamisel.
- Hindelisel esinemisel hinnatakse saavutatud õpitulemust (esinemisoskust, muusikalist väljendusoskust, mängutehnikat).

5.5. Õpitulemuste hindamiskriteeriumid

- Hinne „5” (“väga hea”) - õpitulemus on täiel määral vastav õppekava nõuetele. Õpitu on esitatud muusikaalselt, loogilise tervikuna, tehniliselt korrektselt.
- Hinne „4” (hea) - õpitulemus on üldiselt õppekava nõuetele vastav, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi. Esituses ei kujune teose omapoolset nägemust, on puudujääke mängutehnikas ja keskendumises.
- Hinne „3” (rahuldav) – õpitulemus vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid esineb mitmeid puudusi ja vigu. Õpilase iseseisev töö on olnud ebapiisav.
- Hinne „2” (puudulik) – õpitulemus vastab õppekava nõuetele vaid osaliselt, esineb olulisi puudusi ja vigu. Õpilase õpitegevuses on olnud ebapiisav.
- Hinne „x” (tegemata) – aine on läbimata või vajab järele vastamist.
- Hinne „A” (arvestatud) – õpitulemused vastab üldiselt või täielikult õppekava nõuetele.
- Hinne „MA” (mittearvestatud) – õpitulemused ei vasta täielikult või väga suures osas õppekava nõuetele. Õpilase õpitegevus on olnud ebapiisav.

5.6. Hindamise kord

- Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava aine õpetaja, arvestades nende vastavust huviala õppekavas toodud nõuetele.
- Trimestri algul teeb õpetaja teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
- Kokkuvõtvalt hinnatakse muusikaosakonnas iga trimestri lõpus. Kokkuvõttev hinne kujuneb trimestri jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinde aluseks on kokkuvõtvad trimestri hinded.
- Õpilase üleviimine järgmisesse klassi toimub üldjuhul positiivsete aastahinnete alusel.
- Positiivsete aastahinnete saavutamiseks võib õpilase jätta pärast õppeperioodi lõppu täiendavale õppetöele.

5.7. Hinde vaidlustamine

Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada 10 päeva jooksul pärast hinde teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjaliku taotluse koos põhjendustega.

AINEKAVAD

1. Põhipill kitarr

1.1 Üldalused

Ainekava koostamisel on lähtunud riikliku kitarrõpetuse ainekava soovituslikust iseloomust ja on arvestatud iga õpilase individuaalset kordumatust ja eripära, kooli omapära ja traditsioone, õpilaste võimeid ning õpetaja tõekspidamisi. Õppeprotsess peab kujunema õpilasele kasulikuks, sõbralikuks ja rõõmuvalmistavaks protsessiks, kus arvestatakse tema füüsilisi eripärasid, motivatsiooni ja eeldusi. Loobutud on sõnadest *tase* ja *klassile vastav*, sest loobudes sellisest väljakujunenud traditsioonist, kus mingit kindlat pala mängitakse alati mingis kindlas klassis, vabanevad liigsetest pingetest nii õpetaja kui nõrgemate eeldustega õpilased. Ka vanemas astmes on võimalik mõne teema läbimiseks kasutada lihtsaid lühipalu ning harjutusi. Õpetajale jääb loominguuline vabadus otsustada, millist repertuaari kasutades jõutakse meeldiva ja kasuliku tulemuseni. Õppeprotsess peab olema rahuldust ja rõõmu pakkuv kõigile osapooltele – õpetajale, õpilasele, lapsevanemale.

1.2 Noorema astme ainekava

I klass

Põhieesmärk: Muusika elementaarsete kuuldekujutusprotsesside esmane formeerimine. Esimeste praktiliste mänguharjutuste omandamine kitarril. Pilli tehnilistest võimalustest tulenevalt on vajalik muusikateoreetiliste mõistete süvendatud õppimine.

Muusikateooria: Muusika kui kunsti tutvustamine. Kitarriehituse ja ajaloo tutvustamine. Erinevate stiilide ja koolkondade tutvustus ja kuulamine. Muusika kuulamisharjumuse tekitamine. Heli, selle kõrgus, pikkus, tugevus, tämber. Muusikaline helirida. Noodikiri. Noodimärgi elemendid. Helirea põhiastmed ja tuletatud astmed, alteratsiooni märgid. Muusikalise pausi mõiste. Rütm. Rütmiline joonis. Meetrum. Taktimõõt 2, 3 ja 4 peale.

Töö instrumendiga: Tutvumine kitarriga ja kitarrimängu asendiga. Parema ja vasaku käe õige asetus. Helitekitamise õpetus (*apoyando* ja *tirando*) ja kasutamine. Diatooniliste helide asukoht kitarril. *Apoyando* mängimine meloodia puhul ja *tirando* kasutamine 3-hääsete akordide ja arpedžo puhul. Pöidla ja sõrmede koostöö 2-häälse muusika mängimisel. Töö koordinatsiooniga. Aplikaaturimärkide tundmaõppimine (parema ja vasaku käe sõrmede tähistus, astmete ja keelte tähistus). Tutvumine juhuslike altereeritud helide asukohtadega I positsioonis. Sõrmepeatjadega (ilma küünteta) või väikese küünega heli tekitamise mooduse kasutamine, et paremini tunnetada kokkupuudet keeltega.

Tehnilised harjutused: Diatooniline helirida I positsioonis alustades g-st. Heliredel C-duur, a-moll soolokeeltel ja basskeeltel 1-s oktaavis. Mažoorse helirea ehitamine e-keelelt. Õppeaasta jooksul mängime: harjutusi ja kergeid etüüde, väikesi palu ja erinevate rahvaste rahvaviise. Õppeaasta lõpul kontrollesinemistel esitame 1 etüüdi ja 2 erineva karakteriga pala.

II klass

Põhieesmärk: Muusikalise kuuldekujutluse arendamine, emotsionaalse vastuvõtu kujundamine. Rütmika, muusikalise kuulmise (meloodilise ja harmoonilise), muusikalise mälu

ja kujutlusvõime areng. Kitarrilise saatefunktsiooni erinevate võtete ja esteetiliste maitsete tutvustamine läbi maailma muusikaliteratuuri. Harmoonilise (astmelise) mõtlemise ja kuulmise edasiarendamine. Erinevate modaalsete helilaadide (minoorne pentatoonika, blues) kasutamise, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria: Muusikaline intervall kui kahe heli vaheline suhe (meloodiline ja harmooniline). Tempo kui liikumise kiirus. Tempo suurusjärgud (aeglane, mõõdukas, kiire). Dünaamika ja selle nüansid (*f*, *mf*, *p*), aktsent. Ritenuto. Karakter loo esitamisel. Noodikirja lühendusmärgid *Volt*, *Da capo*. Harmooniliste intervallide konsonantsus ja dissonantsus. Helilaad ja selle emotsionaalne värv — mažoor ja minoor kui varju ja valguse peegeldus muusikas. Akord kui iseseisev helikompleks. Kolmkõlad, septakordid.

Töö instrumendiga: Mängutehnika uute elementide õppimine (*legato*, *staccato*, harmoonilised *flažoletid*, *arpedžiato*). Vasaku käe mängutehnika arendamine. Töö *barréga* kui tähtsa aplikatuuri tehnilise võttega. Koordinaatsiooni arendamine ja töö heliga põhiliste helitekitamise võtete (*apoyando*, *tirando*) põhjal. 4-häälsete akordide ja arpedžo mängimine, 3-häälse muusika esitamine. Positsioonimängu selgitamine, tutvumine II positsiooniga.

Tehnilised harjutused: Heliredelid ühes oktaavis I positsioonis erinevate rütmifiguuridega ja kadentsid. Mažoorid: C, G, D, A, E, F. Minoorid: a, e, d. Minoorse pentatoonika ja blues'i laadid. Kromaatiline helirida I positsioonis eri kehtel. Õppeaasta jooksul mängime: 8—10 etüüdi gammadele, arpedžole, akordidele, *legatole*, *staccatole*. 8—10 pala erineva karakteriga, 3—5 ansamblipala. Õppeaasta jooksul kontrollesinemistel esitame 1 etüüdi ja 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestus.

III klass

Põhieesmärk: Muusikalise kujundliku mõtlemise arendamine ja kujutlusvõime rikastamine. Teoreetiliste teadmiste laiendamise ja praktiliste mänguharjumuste väljakujundamine. Erinevate modaalsete helilaadide (minoorne pentatoonika, blues) kasutamise, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria: Meloodia kui muusikalise väljenduse põhivahend. Muusikalise materjali organiseerimise printsiibid: ühehäälnene (monoodia) ja mitmehäälnene (homofoonia, polüfoonia, harmoonia). Suurendatud ja vähendatud intervallid. Teoste faktuur. Faktuuri lihtsaim kude: meloodia, saade, bass. Rütmi erilised jagamised: triool, kvintool, sekstool.

Töö instrumendiga: Mängutehnika arendamine tehniliste harjutuste komplekside abil sidudes neid varemõpitud materjalidega. Uute (II-V) positsioonide õppimine. Eriliste artikulatsiooni mooduste omandamine (*legato*, *staccato*). Iseseisva töö harjumuste juurutamine. Akordide õppimine, kolmkõla, minoor kolmkõla (näiteks: C, Cm, C7, D, Dm, D7 jne.). Minoorse pentatoonika, blues'i laad.

Tehnilised harjutused: Tüüpheliredel C-duur ja G-duur 1-s oktaavis Tüüpheliredel D-duur ja h-moll 1-s oktaavis, Barree harjutusi © Heliredel la-minoor ja mi-minoor 2-s oktaavis. F. Tarrega legatoharjutused, M. Giuliani arpedžoharjutused

Õppeaasta jooksul mängida: 5-6 etüüdi, 2-3 iseseisvalt õpitud pala, 6-8 eri karakteriga pala.

Õppeaasta jooksul kontrollesinemistel esitada 1 etüüd ja 2 pala. Tehniline arvestus.

IV klass

Põhieesmärk: Muusikalise arengu üldise taseme tõstmine. Muusika esitamise harjumuste kujundamine. Erinevate modaalsete helilaadide (minoorne pentatoonika, blues, meloodiline minoor) kasutamise üle terve kitarrikaela, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria: Muusikaline vorm: fraas, periood. Artikulatsiooni täiustamine, fraseerimine, polüfoonia.

Töö instrumendiga: Mänguvilumuse kinnistamine. Mäng roobi ligidal (sul ponticello ehk externo) ja kõlaaval (sul tasto ehk interno). Erilised mänguvõtted pizzicato (apagado) ja flazoletid. Artikulatsioonivõtted glissando ja portamento. Positsioonivahetuse arendamine. Noodilugemise harjumuste täiustamine. Kitarriga saatmise edasiarendamine. Ansamblimängu harjumuste täiustamine. Akordide omandamine I positsioonis (Cm7, Co, C6, Dm7, Do, D6 jne.).

Tehnilised harjutused: Tüüpheliredel G-duur ja A-duur 2-s oktaavis. Aguado arpedžoharjutused. Pujoli legatoharjutused. Tarrega harj. juht.septakordidega. Mažoor ühel keelel. Minoor ühel keelel. Harjutused pentatoonikal, blues'I laadis E-duur erinevate rütmifiguuridega. Kromaatileine helirida I posits. Harjutus tertsidest ja sekstidest.

Õppeaasta jooksul mängida: 4-5 etüüdi erinevale tehnikale, 6-8 pala, 2-3 iseseisvat pala. Õppeaasta lõpul üleminekuksamil esitada 1 polüfooniapala, klassikaline vorm ja 2 karakterpala.

1.3 Hindamine nooremas kooliastmes

I klassi lõpul kontrollesinemistel esitab õpilane 2 erineva karakteriga pala. I klassis heliredelite arvestust ei toimu.

II õppeaasta I poolaasta lõpul 1 pala ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestused – C, G, F -duur basskeeltel 1-s oktaavis I poolaastal ja a, e ja d-moll II poolaastal 1-s oktaavis, minoorne pentatoonika 1 oktaav.

III õppeaasta I poolaasta lõpul 1 pala ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestused – C, G, F -duur basskeeltel 1-s oktaavis I poolaastal ja a, e ja d-moll II poolaastal 1-s oktaavis, minoorne pentatoonika 2 oktaavi.

IV I poolaasta lõpul 1 pala individuaalselt, teine pala ansambliga ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestust I poolaastal ei toimu; II poolaasta lõpul eksamipiletitega – C, G, D, A E, F, B, Es -duur ; a, e, h, cis, fis, g, c ja d-moll II poolaastal 1-s oktaavis, blues'i 2 oktaavi.

1.4. Noorema astme õpitulemus

Noorema astme lõpetaja oskab kitarril mängida erinevates positsioonides. Õpilane tunneb noodivältusi ja rütmifiguure. Tunneb blues'i skaalat ja oskab seda käsitleda erinevates

helistikes ja positsioonides üle terve kitarrikaela. Tunneb improvisatsiooni aluseid ja oskab blues'i skaalal teha lihtsamaid improvisatsioone.

1.5 Vanema astme ainekava

V õppeaasta

Põhieesmärk: Esteetiliste vaadete arendamine. Muusikateooria teadmiste avardamine. Erinevate modaalsete helilaadide (blues, lüüdia, miksolüüdia, meloodiline minoor) kasutamise, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria: Kromatism ja alternatsioon. Modulatsioon ja transponeerimine. 2- ja 3-osaline lihtvorm. Renesanssaja lautomuusika. (XVI-XVII sajandi süit). Pavaan-Galjard ja selle mängimine kitarril 3-keel-fa#. Lüüdia ja miksolüüdia skaala ja kasutamine.

Töö instrumendiga: Mängutehnika arendamine. Vibraato kitarril. Repertuaari koostamine. Ansamblimängu kogemuste süvendamine. Akordsaate õppimine. Akordid (Cm6, C9, C sus4, C maj7). Tüüpakordid (F, Fm, F7, B, B7, Bm, D). Akordide mängimine (polka, valss, foks). Õppeaasta jooksul mängida: 4-5 etüüdi (erinevale tehnikale), 5-6 pala (2- ja 3-os. vormidega), 3-4 teost iseseisvalt.

Õppeaasta jooksul arvestustel esitada 1 etüüd, 1 tants lautomuusikast, 1 pala (2-3-osalise vormiga), 1 iseseisvalt õpitud pala. Tehniline arvestus.

VI õppeaasta

Põhieesmärk: Muusikaalaste teadmiste kujundamine homofoonia ja polüfoonia vormide alal. Erinevate modaalsete helilaadide (blues, lüüdia, miksolüüdia, dooria, meloodiline minoor) kasutamise, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria ja töö instrumendiga: XVII saj. tantsusüit. Kaunistused ja nende mängimine kitarril. Barokiaja prantsuse, itaalia ja hispaania kitarrimuusika. "Chitarra spagnola", mängustiil rasgueado ja punteado. Rondovorm ja variatsioonivorm. Klassikalise ja romantilise kitarrimuusika interpreteerimine. Tantsurütmide mängimine (slow beat). Akordsaate õppimine. Tüüpakordid F6, Fm6, Fo, F9, Fm7, Bm7, B6, Bm6.

Tehniline ettevalmistus: Kromaatile heliredel ühel keelel. Harjutused kromaatikal nr. 1-4 Harjutused käte koordinatsioonile Arpedžoharjutused liikuvatele akordidele A, B, C, D Llobeti arpedžoharjutus barreega. Tarrega arpedžoharjutus kromaatikal (nr. 1, nr. 2).

Legatoharjutused Aguado järgi – II. Harjutused trillerile

Õppeaasta jooksul mängida: 3-4 etüüdi erinevale tehnikale, 1-2 barokksüiti või erinevaid tantsu, 1 variatsioonivormis teos, 1 rondovormis teos, 3-4 karakterpala iseseisvalt.

VII õppeaasta

Põhieesmärk: Kontsertkava koostamine ja lõpueksamiteks valmistumine. Iseseisva töö harjumuste kujundamine. Erinevate modaalsete helilaadide (blues, lüüdia, miksolüüdia, dooria, früügia, meloodiline minoor) kasutamise, fraseerimise ja improviseerimise algteadmised.

Muusikateooria ja töö instrumendiga: J. S. Bachi ja tema kaasaegsete lautomuusika (S. L. Weiss) esitamine. Stiili ja maitse küsimused. XX sajandi kitarrimuusika interpreteerimine. Suurvorm (sonaat). Kõlaefektid kitarril rasqueado, iz. sola, golpe, gr. cassa. Kunstlikud flažoletid koos saatega, tremolo. Saatmine kitarril. Tüüpakordid Bmaj7, Dmaj7, B9, Fsus4, Bsus4. Tantsurütmid: rumba, tango, begin slow, rock.

Tehnilised ülesanded: Heliredelid C-duur ja c-moll barreega. Heliredel tertsidis barreega. Kromaatika ühel keelel. Legatoharjutused kromaatikaga. Legatoharjutused barreega. Harjutus vasaku käe sõrmedele. Barreeharjutus liikuva barreega. (Tarrega)! Kromaatiline heliredel oktaavis. Harjutused tremolole. (Tarrega)! Arpedžoharjutused barreega.

Õppeaasta jooksul mängida: suurvorm (Carcassi, Carulli Sonaat 4-osaline), J. S. Bachi või tema kaasaegse lautosüit või 2-3 osa sellest, 4-5 etüüdi, 2-3 iseseisvat pala, XX sajandi kitarriteos.

Vanema astme lõpueksamil esitada suurvorm, 1-2 osa Bachi või ta kaasaegse (S. L. Weiss) lautosüidist või barokk-kitarrimuusikast (R. de Visee), teos XX sajandi kitarrimuusikast

1.6 Hindamine vanemas kooliastmes

V õppeaasta I poolaasta lõpul 1 pala ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestused – E, As -duur 2 oktaavi I poolaastal ja cis, ja f-moll II poolaastal 2-s oktaavis, miksolüüdia 2 oktaavi.

VI õppeaasta I poolaasta lõpul 1 pala ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga pala. Heliredelite arvestused – H ja Des -duur 2-s oktaavis I poolaastal ja gis ja b-moll II poolaastal 2-s oktaavis, lüüdia 2 oktaavi.

VII I poolaasta lõpul 1 pala individuaalselt, teine pala ansambliga ja II poolaasta lõpul toimuvatel kontrollesinemistel esitame 2 erineva karakteriga soolopala ja 2 ansamblipala. Heliredelite arvestust I poolaastal ei toimu; II poolaasta lõpul eksam piletitega – kõik õpitud heliredelid ja dooria 2 oktaavi.

1.7 Vanema astme õpitulemus

Vanema astme lõpetaja oskab kitarril mängida paljudes erinevates positsioonides. Õpilane tunneb noodikirja ja rütmifiguure. Tunneb blues'i ja teiste vajalike helilaadide skaalat ja oskab neid stiilselt käsitleda erinevates helistikes ja positsioonides üle terve kitarrikaela. Tunneb improvisatsiooni aluseid ja oskab erinevates laadides fraseerida ja improviseerida.

2. Solfedžo

2.1. Õppe-eesmärgid

- Arendada õpilastes sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

2.2. Aine õpetamise käigus arendatavad oskused:

- **Laulmine** ja laulmiseks vajalikud algteadmised: hingamine, fraseerimine, intonatsiooni puhtus, väljendusrikkus. Astmetaju arendamine. Heliredeli laulmine, solfedžeerimine. Harjutuste laulmine sõnadega ja/või noodinimedega, transponeerimine. Tundmatu harjutuse laulmine. Taktiviipamise skeemid.
- **Mitmehäälsuse arendamine:** Intervallide laulmine kahehäälselt, akordide laulmine 3-4-häälselt. Järgnevuste laulmine. Mitmehäälsed harjutused (sh kaanonid). Saatega laul.
- **Rütm:** Rütmsilpide omandamine. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele. Rütmi koputamine koos taktiviipamisega. Ostinato rütmid - laulusaatega. Saaterütm laulule. Rütmi kaanon. Lihtsamad rütmipartituurid.
- **Diktaat:** Meloodiline diktaat, rütmidiktaat, mäludiktaat, astmediktaat, lünkediktaat.
- **Meloodia improvisatsioon:** antud tekstile, läbivõetud teemale (astmed, helistik, akord jne.), antud rütmile. Rütmi improvisatsioon: õpitud taktimõõdus, teatud rütmigruppidega, õpitud meloodia saateks, lihtsamad rütmipartituurid.
- **Saate improvisatsioon:** bass antud meloodiale, teine hääl antud meloodiale, põhikolmkõlade bassi saade.
- **Itaaliakeelsed** tempot ja dünaamikat väljendavad oskussõnad.

2.3. Noorema astme õppesisu klasside lõikes

I klass

Põhiteemad:

- rütmiõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.
- Meetrum ja rütm. Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordamismärk II: :II. Taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid: tervenoot, poolnoot, veerandnoot, kaheksandiknoot, kuueteistkümnendiknoot; tervepaus, poolpaus, • veerandpaus, kaheksandikpaus, kuueteistkümnendikpaus. •
- Rütmid :”ti-ti”, ”tiri-tiri”, ”tiri-ti”, ”tai-ri”, ”ta-i-ti”. Eeltakt.
- Noodikirja algteadmised. Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri. Pauside kirjutamine. Viuli- ja bassivõti. Noodinimetused: tähtnimed (silpnimed) .
- Helistikud. Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju väljaarendamine. Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Paralleelhelistikud. I astme (toonika) kolmkõla. Juhtheli. Märgid: diees, bemoll, bekaar. Eakohased 1-häälsed laulud, harjutused, kaanonid. Transponeerimine. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine). Improvisatsioon.
- Diktaat. Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2 - 4 takti. •
- Tempo ja dünaamika mõiste

II klass

Põhiteemad:

- molli kolm liiki - loomulik, harmooniline; intervallidega tutvumine. •
- Rütm ja taktimõõt. Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid: ”tai-ri”, ”ta-i-ti”. •
- Helistikud. Kuni kahe märgiga duur- ja mollhelistikud. Molli 2 liiki (kuju): loomulik, harmooniline. Toon ja pooltoon. Heliredeli ehitus. Püsivad ja püsimatud astmed. Püsimatute astmete lahendamine püsivaisse. Lahendamise mõiste. Tutvumine põhiastmete

(I, IV, V) kolmkõladega ja nende laulmine duuris ja harmoonilises mollis. Laulud ja harjutused. Transponeerimine ja improvisatsioon. •

- Intervallid. Tutvumine intervallidega p. 1, p. 8, p. 5, p. 4, s. 2, v. 2, s. 3, v. 3. •
- Diktaat. Lihtne suuline ja kirjalik diktaat (4-6 takti) duuris ja mollis. Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III klass

Põhiteemad:

- lihtintervallid, akordiõpetuse algus. •
- Rütm ja taktimõõt. 3/8 taktimõõt. Lihtsamad rütmid ja pausid selles taktimõõdus. Grupeerimine. Taktiviipamine. •
- Helistikud. Kuni kolme märgiga duur- ja moll-helistikud. Toonika kolmkõla ja pöörded: I, I6, I64; tähistus duuris: T, T6, T64; tähistus mollis: t, t6, t64. Kolmkõla helide nimetused: priim, terts, kvint. Funktsionaalsuse mõiste. Toonika (I astme) kolmkõla (T, t). Subdominant (IV astme) kolmkõla (S, s). Dominant (V astme) kolmkõla (D). Põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine (duuris ja harmoonilises mollis). •
- Intervallid. v. 6, s. 6. Suurus toonides. Intervallide ehitamine antud noodist üles ja/või alla. •
- Diktaat. Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (4-8 takti). Rütmidiktaat kuni 4 takti.

IV klass

Põhiteemad:

- akordide ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis (toonika kolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus, D7 lahendusega).
- Rütm ja taktimõõt. Taktimõõt 3/8 [Triool „ti-ti-ti” ja süntkoop „ti-ta-ti”]
- Helistikud. Kuni nelja märgiga duur- ja moll-helistikud.
- Intervallid: v.7, s.7. Lihtintervallide kordamine. Intervallide järgnevuste laulmine ja kuulamine. Akordid. Dominantseptakord D7 (V7) lahendustega duuri ja molli.
- Diktaat. Meloodiline diktaat duuris ja mollis 4-8 takti. Rütmidiktaat 4 takti.

Noorema astme arvestus:

Kirjalik

- Diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (4-6 takti). Kirjutamise aeg kuni 30 minutit. Mängitakse kuni 10 korda.
- Rütmidiktaat (4 takti) 2/4 või 3/4 taktimõõdus. Mängitakse kuni 6 korda.
- Kõlade määramine. Harmoonilised ja/või meloodilised lihtintervallid. Kolmkõla ja pöörded, V7 lahendamine duuri ja/või molli. Õpitud laadi äratundmine. Kooskõla mängitakse 2 korda.
- Ehitamine. Antud noodist (üles või alla) intervalli ehitamine. Antud intervalli määramine. Antud helistikus põhikolmkõlade ja toonika kolmkõla pöörete ehitamine. Antud akordi ja helistiku määramine. Antud helistikus V7 ehitamine ja lahendamine, helistiku määramine. Antud noodist (üles) V7 ehitamine ja lahendamine, helistiku määramine. Heliredeli ehitamine.

Suuline

- Antud helistikus heliredeli, toonika kolmkõla ning pöörete laulmine, põhikolmkõlade ja V7 laulmine koos lahendusega.
- Tundmatu harjutuse laulmine (kuni 2 märgini helistikes).

- Üks harjutus aasta jooksul 6-8 harjutuse hulgest. Harjutused peavad olema kindlaks määratud ja õpilastele teada antud III trimestri alguses.
- Rütmiharjutuse koputamine.(8 takti: 2/3 või ¾ taktimõõdus).

2.4. Vanema astme õppesisu klasside lõikes

V klass

Põhiteemad:

- põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis; kolmehäälne järgnevus.
- Rütm ja taktimõõt. 6/8 taktimõõt. Rütmi grupid kuuteistkümnendiknootidega. Grupeerimine. Süngoop, triool. Pidekaare lihtsamad variandid.
- Helistikud. Kuni viie märgiga duur- ja moll-helistikud.
- Intervallid. Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla (kordamine). Akordid. Põhikolmkõlade pöörded . I V6 I I6 V64 I6 I64 V I64 I IV64 I I6 IV I6 I64 IV6 I64 >VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.
- Diktaadid.

VI klass

Põhiteemad:

- dominantseptakordi pöörded lahendustega duuris ja mollis; neljahäälsed järgnevused.
- Rütmi ja taktimõõt. Pidega rütmid (keerukamad variandid) 6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.
- Helistikud. Kuni kuue märgiga duurid ja mollid. Kromaatilised läbiminevad ja abihelid. Mõisted: kaldumine ja modulatsioon.
- Ehitamine ja laulmine.
- Akordid: Dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis: I pööre (V65) lahendusega toonikasse T, t (I); II pööre (V43) lahendusega toonikasse T, t (I); III pööre (V2) lahendusega toonika sekstakordi T6, t6 (I6). Neljahäälsed harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.
- Diktaadid.

VII klass

Põhiteemad:

- septakordide ehitamine ja lahendamine; intervallide ja akordide ehitamine, kuulamine, laulmine; liittaktimõõt.
- Rütmi ja taktimõõt: Keerukamad süngoobid ja pidekaarega rütmid. Segataktimõõt. Vahelduvtaktimõõt.
- Helistikud. Kuni kuue märgiga duur- ja moll-helistike , kaldumise ja modulatsiooni kordamine. • Kõikide läbivõetud intervallide kordamine eksamik.
- Akordid: Väike VII7 põhikujus, lahendusega duuri; >VII7 põhikujus, lahendusega harmoonilises duuris ja harmoonilises mollis. Tähharmonia: suur mažoorne septakord (M7 või Maj7), väike minoorne septakord (m7); väike mažoorne septakord (7); vähendatud septakord (♩. dim7) ; poolvähendatud septakord.
- Diktaat. Ühehäälnel, üksikute abi- ja läbiminevate helidega.

2.5. Kooli lõpueksam:

Kirjalik

- Diktaadid (kuni nelja märgiga helistikes- kasutatavad laadid loomulik duur ja harmooniline moll) 4 takti : 3/4, 4/4 või 6/8 taktimõõdus. Diktaat nr 1- 6/8 taktimõõdus. Diktaat nr. 2,

taktimõõdud $\frac{3}{4}$ või $\frac{4}{4}$. Diktaatide kirjutamise maksimaalne aeg 15 min, mängitakse kuni 7 korda.

- Rütmidiktaat: Meloodia järgi 4-6 takti, mängitakse kuni 7 korda. Akordide järgnevus. Kitsas seades kuni 5 takti. Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord mollis, II septakord duuris. Tähistada nii rooma numbriga kui tähtharmonia sümbolitega. Intervallide ja akordide kuulamine : 1) viie põhiseptakordi kuulamine 2) intervallide ning kolmkõla ja selle pöörete kuulamine.
- Laadide, intervallide ja akordide ehitamine ning määramine antud helistikus või antud noodist.

Suuline (piletite alusel)

- Tundmatu harjutuse laulmine kuni 4 märgini helistikes.
- Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{6}{8}$, •
- Heliredeli laulmine lisadega: loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll (kuni 4märgini helistikes); lisaks põhikolmkõlad pööretega ja V7 pööretega, juhtseptakord, lihtintervallid antud noodist üles ja alla.

3. Muusikalugu

3.1. Õppe- eesmärgid

- Seoste loomine kõigi muusikakoolis õpitavate ainete vahel.
- Muusikaliikide ja –ajaloo tundmaõppimine.
- Kuulamise kaudu muusikakultuuri määratlemine.
- Erinevate maade rahvaste muusika tundmaõppimine.
- Huvi äratamine muusikamaailmas toimuva vastu. Aktiivse kontserdikülastaja kujundamine.

3.2. Noorema astme õppesisu

- Muusikaline heli. Heli omadused. Muusikalised väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, kooskõla (harmoonia), faktuur.
- Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.
- Vokaalmuusika. Laulud. Rahvalikud laulud. Pop-laulud Ansambliid. Koorid ja nende koosseis.
- Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkestri pillid: puupuhkpillid, vaskpuhkpillid, keelpillid, löökpillid. Instrumentaalansambliid ja orkestrid. Klahvpillid.
- Programmiline muusika.

3.3. Noorema astme õpitulemused

- Tunneb muusikamõisteid (dünaamika, tämber jt).
- Oskab hinnata eesti vanemat muusikakultuuri.
- Eristab eesti rahvapärase muusika kuulamisel ja ka sümfooniaorkestri pille.
- Suudab praktiliselt iseloomustada muusikateost muusikaliste väljendusvahendite abil.

3.4. Vanema astme õppesisu klasside lõikes

V klass

- Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise meetodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja

liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

- Keskaeg. Romaani ja gooti stiil. Gregoriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Rüütllaul.
- Renessanss. Ajastu üldiseloostus, võrdlus keskajaga Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Pime muusik Firenzest Francesco Landino. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Renessanss pillid.
- Barokk. Ajastu üldiseloostus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloostus, tähtsamad žanrid. Concerto grosso mõiste. Heliloojad: J. S. Bach, G. F. Händel.
- Klassitsism. Üldiseloostus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat allegro vorm. Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Heliloojad - Viini klassikud: W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. Haydn.

VI klass

- Romantism. Ajastu üldiseloostus, võrdlus klassitsismiga. Uued žanrid. Heliloojad: F. Schubert, F. Chopin, R. Schumann, F. Liszt. Rahvusromantism. Norra, Soome, Rootsi muusika. Nende rahvamuusika ning rahvuslik pillimuusika. Heliloojad: E. Grieg, J. Sibelius, H. Alfvén.
- Baltimaade muusika. Läti ja Leedu rahvamuusika. Pillid. Seosed eesti muusikaga. Cimze seminari osa eesti muusikakultuuris. Heliloojad: Alfred Kalnins, Mikalojus Ciurlionis.
- Vene muusika. Rahvalaul, pillid. Muusikažanrid. Muusikaelu 19.saj.II poolel. Võimas rühm.
- Heliloojad: M. Glinka, A. Borodin, M. Mussorgski, P. Tšaikovski, S. Prokofjev, D. Šostakovitš. N. Rimski-Korsakov ja tema tähtsus eesti esimeste professionaalsete heliloojate haridusteel.

VII klass

- Eesti rahvusliku muusikakultuuri tekkimine 19.saj.keskel. Laulu- ja mänguseltsid.
- Esimesed üldlaulupeod. J. W. Jannseni tegevus I üldlaulupeo organiseerimisel. Laulupidude repertuaar, kunstiline külg ja nende tähtsus eesti muusikas.
- Rahvusliku heliloomingu teerajajad A. Kunileid. A. Thomson, Fr. Saebelman, K. A. Hermann.
- Esimesed professionaalsed heliloojad: J. Kappel, M. Härma, K. Türrpu.
- I sümfooniaorkestri loomine, I klaverikontsert, esimesed sümfoonilised teosed, eesti I ballett, I ooper ja nende autorid: A. Läte, R. Tobias, A. Kapp, H. Eller, E. Tubin.
- Rahvusliku koorilaulu areng - M. Saar ja C. Kreek. Rahvaviiside arendusvõtted nende koorilauludes. Rahvamuusika kasutamine V. Tormise loomingu.
- Uute muusikaväljendusvahendite areng 1960.a. instrumentaalmuusikas. Neoklassitsism, kollaaž, aleatorika, dodekafoonia. Heliloojad: E. Tamberg, J. Rääts, A. Pärt, L. Sumera.
- Olulisel kohal õppeprotsessis on õpilaste iseseisev töö: muusika kuulamine, kontsertide külastamine, referaatide ja uurimistöde koostamine, muusikute ning heliloojate elulugusid kajastavate filmide vaatamine.

4.5. Vanema astme õpitulemused

Vanema astme lõpetaja

- oskab määratleda muusikakultuuri arenguloo perioode, stiile ja teab silmapaistvaid esindajaid;
  - teab olulisemaid muusikaalaseid mõisteid ja oskab neid kasutada;
  - oskab hinnata heatasemelist muusikat ja on suuteline arutlema muusika teemadel;
- suudab luua seoseid, teeb järeldusi ja tunneb huvi kaasaegse muusika vastu. Heliloojaid tutvustatakse ka pillitundides enne uue muusikapala õppima asumist kogu õppeaja jooksul.

4. Koosmusitseerimine

4.1. Üldalused

- Koosmusitseerimise õppimine annab õpilasele vajaliku vilumuse ja kogemuse koosmänguks teiste instrumentide, vokaalsolistide või kooriga, arendab pillimänguoskusi ja loomingulist ning tehnilist potentsiaali. Koosmusitseerimine ärgitab õpilasi kaasa mõtlema, pakub muusikalist elamust, aktiveerib muusikaga tegelema. Õppeaine toetab sotsialiseerumist ja õpilaste omavahelist suhtlemist, arendab loovust, eripära, sisemist kuulmist. Muusika kuulamise ja esitamise käigus õpitakse eristama erinevaid stiile ja genereerima muusikalisi ideid tulevaseks iseseisvaks interpreedieluks. Sellest lähtuvalt peame ansamblimängu väga tähtsaks õpiprotsessi osaks ja innustame õpilasi osalema paljudes erineva instrumentaalkoosseisuga kollektiivides.
- Antud ainekavas käsitletakse lähemalt klaveri ansamblimängu.

4.2. Õppesisu

- Ansamblimäng on koosmängu vorm, mida saab harrastada igal tasemel õppur. See on võimalus elavaks musitseerimiseks juba algõpetuse esimesest tundidest alates. Vastavaid palasid leidub algõpetuse kogumikes.
- Ansamblimäng jätkub kogu õppeaja vältel ja mängijateks on õpilased omavahel ja/või koos õpetajaga.
- Koosmusitseerimine on eraldi õppeainena tunniplaanis alates III klassist.

5. Lisapill

5.1. Üldalused

Lisapilli saab õpilane õppida üldjoontes alates III klassist. Lisapilliks saab valida klaverit, akordionit, plokkflööti, saksofoni, viiulit või muud vastavalt muusikaosakonna võimalustele.

5.2. Õppe-eesmärk

Õppe-eesmärk on anda õpilasele võimalus lisaks põhipillile õppida teist instrumenti oma annete ja oskuste arendamiseks.

5.3. Ainekava

Lisapilli ainekava ja õpi-eesmärgid koostatakse igale õpilasele individuaalselt lähtudes õpitava instrumendi põhipilli ainekavast.

5.4. Hindamine

Hindamine lähtub individuaalselt ainekavast ja õpieesmärkidest. Hindamine võib olla eristav või mitte-eristav. Iga poolaasta lõpus esineb õpilane vähemalt ühe looga kontsertsinemisel, mis võib olla ka esitatud ansambelis või teise instrumendi saatepartiina.

5.5. Arvestused ja eksamid

III-VII klass esineb III trimestril kontserdil vähemalt kahe palaga, millest üks võib olla esitatud ansamblis või teise instrumendi saatepartiina.

6. Hääleseade

6.1. Õppe-eesmärk

Anda teoreetilisi teadmisi hääleseade õpetusest ja tegeleda praktiliselt hääle kujundamisega ning erinevate laulustiilidega.

6.2. Õppesisu

Hääleseade tunnid sisaldavad teoreetilisi põhitõdesid, praktilisi hääleharjutusi, laulude ettevalmistamist ja õppimist.

Teoreetiline ja praktiline töö häälega ning laulutehnika omandamine

- Hääleorganite ehituse ja tegevuse olulisemad seaduspärasused: hingamine e. dünaamiline osa, kõlaruumiline ehk resonatoorne osa, tekkeline ehk vibratoorne osa ja häälduslik ehk artikulatoorne osa
- Hääleorganite seos lihaskonnaga, vereringega ja närvisüsteemiga.
- Õige hingamine hääle tekitamisel. Kõri, suuõõne, huulte ja neelu õigetest funktsioonidest hääle tekitamisel.
- Hääle klassifitseerimine.
- Hingamistegevuse kujundamine.
- Hääldamise kujundamine.
- Hääle registrid ja nende ühtlustamine.
- Kehahoid hääle tekitamisel.
- Hääle tämbriiline töö.
- Hääle tervishoid.

Oskused ja nõuded

Harjutused hingamise ja hääle õigeks tekitamiseks. Jõukohased laulud kooli programmist, rahvalaulud ja nende töötlused. Töö häälega. Tutvumine erinevate stiilidega: blues, soul, swing, tutvumine džässimprovisatsiooni ehk nn scat – vokaaliga. Kuulata eri stiilis lauljaid ja endale lindistada näited. Repertuaari valikul leida ka ise endale sobivaid laule. Harjutada mikrofoni laulmist. Oma laulustiili leidmine ja sellesse süvenemine. Kujundada välja stiilile vastav esinemismaneer. Repertuaaris lisaks filmimuusika ja laulud muusikalidest.

7. Noodigraafika

7.1. Õppe-eesmärgid

Muusikakooli vanema astme õpilaste ettevalmistamine muusikalise materjali iseseisvaks noodistamiseks, kujundamiseks ja küljendamiseks arvutiprogrammi Sibelius abiga.

7.2. Õpitulemused

- Õpilane tunneb arvutiprogrammi Sibelius üldisi põhimõtteid, nootide ja teiste muusikaliste väljendusvahendite sisestamist, küljendamist, navigeerimist, väljundite koostamist nii partiidena kui ka partituurina paberil ning elektroonilisel kujul.

- Õpilane esitab õppeaasta lõpus õppesisus esitatud teemaelemente sisaldava lõputöö kirjaprogrammi formaadis elektroonilisel kujul.